

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Gfv.VII.30.518/2018/5

**A tanács tagjai:** . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Csesznok Judit Anna előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

**A felperes:**

**Az alperesek:** I. rendű

II. rendű

**Az I. rendű alperes képviselője:** Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda  
ügyintéző: Dr. Nagy Szilárd ügyvéd

**A per tárgya:** szerződés érvénytelenségének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** I. rendű alperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:** Fővárosi  
Ítéltábla 9.Pf.21.412/2017/5/II. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:** Budapest Környéki  
Törvényszék 21.P.20.418/2017/4. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett rendelkezését hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletének a kölcsönszerződés I.4. pontját érintő rendelkezését megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Mellőzi az I. rendű alperest perköltség fizetésre kötelező rendelkezést, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 86.100 (nyolcvanhatezer-száz) forint elsőfokú és másodfokú perköltséget, valamint 82.700 (Nyolcvankettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A peres felek között 2007. május 11. napján „Kölcsönszerződés CHF alapú szabad felhasználású jelzáloghitelre egyenletes részletfizetéssel 6 hónapos kamatperiódussal” elnevezésű kölcsönszerződés jött létre.
- [2] A kölcsönszerződés I.4. pontja szerint a „Felek kijelentik, és

kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés estére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tatózás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái, és a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt, fogadják el, mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot.

Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetés esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön-, és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett, az Adós Banknál vezetett számláiról, illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a Felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállalnak.

Felek/Adós felkéri(k) a jelen okiratot szerkesztő közjegyzőt, vagy egyébként illetékességgel bíró közjegyzőt, hogy a fenti kölcsönből fennálló kölcsön és járulékaik, továbbá egyet tartozása mértékét, továbbá a fent hivatkozott tényeket, adatokat esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén, a Bank felkérésére az Adósok banknál vezetett számlái, a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján és nyilvántartásokba való betekintéssel közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsítsa, e tekintetben a banktitok megtartásának kötelezettsége alól a felmentést megadják. "

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [3] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés I.4. pontjának és a felülvizsgálati eljárás tárgyát már nem képező II. 2. pont 4. bekezdésének a semmisségét kérte megállapítani a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) és (4) bekezdése, valamint 209/A. § (2) bekezdése, továbbá a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontja alapján azzal, hogy a tisztességtelen feltétel nem jelent kötelezettséget a felekre nézve.
- [4] Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.
- [5] A II. rendű alperes a perben védekezést nem terjesztett elő.

### **Az első- és másodfokú részítélet**

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította a kölcsönszerződés I.4. pontjának, valamint a II.2 pont 4. bekezdésének semmisségét.

- [7] Döntését a szerződés 1.4. pontja tekintetében azzal indokolta, hogy az egyrészt a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 50. §-ába ütközik, másrészt a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen.
- [8] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva a felperes kölcsönszerződés II.2. pontjának 4. bekezdésének semmisségének megállapítása iránti keresetét elutasította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.
- [9] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontja semmis, azonban annak kizárólagos indokaként azt jelölte meg, hogy a hivatkozott rendelkezés a bizonyítási terhet megfordítja, így a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjában foglaltakra figyelemmel az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése szerint tisztességtelen. Rámutatott, hogy a közjegyzői okirat záradékolása esetében az rPp. 365. §-ában írt végrehajtás megszüntetési, illetőleg korlátozási perek szabályai szerint a felperest terheli az állítási és bizonyítási kötelezettség, így a szerződési kikötés nem jelent plusz terhet a fogyasztó számára. Amennyiben azonban az I. rendű alperes bírósági úton érvényesíti igényét, úgy a szerződés I.4. pontja alapján hátrányosan változik meg a bizonyítási teher a felperes szempontjából. A felperes azzal, hogy a támadott kikötésben alávetette magát az I. rendű alperes által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak, lemondott ugyanis arról a lehetőségről, hogy a felek közötti vita esetén kétségbe vonja az I. rendű alperes által meghatározott tartozás összegét.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [10] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben - tartalma alapján - a jogerős ítéletnek a kölcsönszerződés I.4. pontjának semmisségét megállapító elsőfokú ítéleti rendelkezést helyben hagyó rendelkezése hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [11] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében állította, a jogerős ítélet a kölcsönszerződés I.4. pontját érintően az rPtk. 209. § (1) és (5) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése, a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjának téves értelmezésével és alkalmazásával állapította meg kölcsönszerződés I.4. pontjának tisztességtelenségét. A vitatott kikötés ugyanis nem minősül jogról való lemondásnak, tartozáselismerésnek és nem fordítja meg a bizonyítási terhet sem. Több eseti döntésre és a Kúria EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatára hivatkozva kifejtette, hogy a kölcsönszerződés ezen pontja a közvetlen

bírószági végrehajtásra vonatkozó jogszabályi előírásokhoz képest nem jelent semmilyen hátrányos eltérést az adósokra nézve és nem eredményez többletjogosultságot az I. rendű alperes javára. Utalt arra is, hogy a támadott rendelkezés a közjegyzőkről szóló 1991.évi XLI. törvény (továbbiakban: közjegyzői tv.) 112. § (1) bekezdése és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-a alapján került előírásra, így annak tisztességtelensége az rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján nem is vizsgálható.

- [12] A felperes és a II. rendű alperes felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a felülvizsgálattal nem támadott rendelkezéseit nem érintette, az elsőfokú ítéletet helybenhagyó rendelkezéseit alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.
- [14] A Kúria elsődlegesen rögzíti, hogy nem osztotta az I. rendű alperes azon jogi álláspontját, hogy a szerződés I.4 pontja tisztességtelenségének vizsgálatát a szerződéskötéskor hatályos rPtk. 209. § (5) bekezdése kizárja. A perbeli szerződéses rendelkezés tartalmát jogszabály nem állapítja meg, azt nem a jogszabály rendelkezésének megfelelően határozták meg, ezért a Kúria érdemben vizsgálta, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés tisztességtelensége megállapítható-e.
- [15] A Kúria az EBH 2018. G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában az adott ügyben a perbelivel a tartalmát és lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. A rPtk. 242. §-ában, a rHpt. 206. §-ában, a Vht. 21. §-ában, a közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdésében, továbbá a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjában foglaltakat részletesen elemezve kifejtette, hogy az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására és a szerződő felek kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. A Kúria az EBH 2018. G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket jelen ügyben is változatlanul irányadónak tekinti.
- [16] A Kúria utal arra is, hogy EBH 2018. G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozat [18] bekezdésében hivatkozott jogszabályi rendelkezések szerint a vitatás joga a felperest megillette azzal, hogy a felperest ez egyben az rPtk. 4. §-a és 277. §-a alapján mint kötelezettség terhelte is, a I.4 pont szerinti

szerződéses rendelkezés ezen jogot, illetve kötelezettséget nem szünteti meg, nem korlátozza. Ezt támasztják alá az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-34/18. sz. ítéletének [53]-[59] pontjai is, amely ítélet a perbelivel szó szerint megegyező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megítélése tárgyában született, és a bizonyítási teherrel kapcsolatos jogi álláspontot is tartalmaz.

- [17] A támadott rendelkezés nem tartalmaz jogról való lemondó nyilatkozatot sem (BH2018.17.), figyelemmel arra is, hogy a rPtk. 207. § (4) bekezdése, valamint a rPtk. 205/B. § (2) bekezdése értelmében a jogról lemondó nyilatkozatnak kifejezettnek kell lennie és azt kiterjesztően értelmezni nem lehet; az igényérvényesítésről és/vagy bizonyításról való joglemondást külön figyelemfelhívást követően a felperesnek kifejezetten el kell fogadnia, ilyen nyilatkozatot a kölcsönszerződés nem tartalmaz. A felperesnek a fentebb kifejtettek szerint mind peren kívül, mind perben lehetősége van arra, hogy az I. r. alperes által fennállóként megjelölt felperest terhelő tartozás összecszerűségét vitássá tegye.
- [18] A Kúria hangsúlyozza azt is, hogy ez a feltétel csak akkor lehet tisztességtelen az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján, ha a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a fogyasztóval szerződő fél a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. Az EUB C-415/11 számú ítéletének [76] pontja értelmében ez az eset akkor áll fenn, ha az a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. A támadott kikötés a fentebb és a EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatban kifejtettekre tekintettel nem alkalmas a tisztességtelenség megállapításához szükséges mértékű egyenlőtlenség előidézésére, ugyanis a hivatkozott közjegyzői tv., rHpt., rPtk. szabályai alapján a felperes a támadott szerződéses feltétel hiányában is ugyanolyan helyzetben lenne, mint akkor, ha a kikötést a szerződés tartalmazza.
- [19] Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjának helytelen alkalmazásával minősítette a perbeli kölcsönszerződés keresettel támadott rendelkezését tisztességtelennek.
- [20] A Kúria a kifejtettek értelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletet helybenhagyó részét az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a kereset ebben a részben is elutasította.

## **Záró rész**

- [21] A jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezése és a kereset elutasítása következtében az I. r. alperes az első és a másodfokú eljárásban is teljes egészében pernyertes lett, melyre tekintettel a Kúria az rPp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban is pervesztes felperest kötelezte az I. rendű alperes elsőfokú eljárásban felmerült 25.400 forint ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltsége, 12.700 forint ügyvédi munkadíjból, valamint lerótt

48.000 forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltsége, valamint az I. r. alperes által a felülvizsgálati eljárásban megfizetett 70.000 forint eljárási illetékből és 12.700 forint ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költsége I. rendű alperes részére történő megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a alapján mérsékelte. A megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj mérséklését a nagyszámú, azonos tényállás alapján indult perben az I. rendű alperes túlnyomórészt azonos jogi alapokon álló védekezése indokolta.

- [22] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. szeptember 30.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Csesznok Judit Anna sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró